

Adresseliste

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
08/2444 ART-VI-MOK
Arkivkode:
445.23

Dato:
28.04.2008

Vedtak om uttak av jerv innenfor Lesja kommune - Oppland fylke

Med hjemmel i viltloven § 12, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter direktoratet av eget tiltak vedtak om uttak og avlaving av årsunge(r) og mordyr av jerv fra ett ynglehi i Lordalen i Lesja kommune i Oppland fylke.

Bakgrunn

Jerveskadene på sau har vært betydelige over flere år i Oppland fylke. De siste tre årene er det erstattet henholdsvis 2 772, 3 311 og 2 721 sauer og lam som drept av jerv i Oppland. De største tapene har en over flere år hatt innenfor kommunene Lesja, Nord-Fron, Ringebu, Dovre, Lom, Skjåk og Vågå.

I 2007 ble det gitt erstatning for 792 sau og lam som drept av jerv i Lesja kommune. Tilsvarende tall for 2006 var 760.

I løpet av lisensfellingsperioden 2007/2008 ble det felt fem jerver i Oppland, hvorav to tisper. En av disse (tisper) ble felt innenfor Lesja kommune. Kvoten var av rovviltnemnda satt til åtte dyr, hvorav maksimalt fem tisper.

Direktoratets vurdering

Lovgrunnlaget:

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) § 12, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Viltloven § 12 (Fellingstillatelse for å forhindre at rovvilt gjør skade):

Etter nærmere forskrift som Kongen fastsetter kan departementet, uten hensyn til de regler som ellers gjelder, iverksette felling av eget tiltak eller gi tillatelse til felling av et bestemt antall individer av bjørn, jerv, ulv og gaupe for å forhindre skade på bufe eller tamrein. Forskriften skal gi regler om differensiert forvaltning. For å sikre bestandens overlevelse skal det i forskrift fastsettes særskilte kriterier for adgangen til felling i nærmere bestemte områder.

Avgjørelsen om felling i henhold til forskrift etter første ledd skal være begrenset til et bestemt område og et bestemt tidsrom.

Besøksadresse:

Tungasletta 2

Postadresse:

N-7485 Trondheim

Telefon:

73 58 05 00

Telefaks:

73 58 05 01

Videokonf:

73 90 51 40

Internett:

www.dirnat.no

E-post:

Postmottak@dirnat.no

Saksbehandler:

Morten Kjørstad

Telefon:

73 58 09 45

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn.(...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Det vises også til St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur* og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:

Det nasjonale bestandsmålet for jerv er etter behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) fastsatt til 39 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3.

Det nasjonale bestandsmålet på jerv er videre fordelt på fem av åtte forvaltningsregioner for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. I region 3 – Oppland er det fastsatt et bestandsmål på 4 årlige ynglinger av jerv.

Etter viltloven er jerv fredet. Det er likevel mulig å felle jerv med hjemmel i unntaksbestemmelsene i viltloven, herunder § 12, for blant annet å forhindre skade på bufe eller tamrein. Hensynet til levedyktige næringsvirksomheter i landbruket, samt hensynet til bosetting og livskvalitet i områder med rovvilt, medfører at forvaltningen ikke kan legges opp på en slik måte at det overordnede hensynet til rovvilt alene kan tillegges vekt. Forvaltningen må derfor være differensiert. Det innebærer at bruken av ulike tiltak og virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske områder. Det er likevel et generelt vilkår at tillatelse til felling bare kan gis dersom felling ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse.

Om bestandssituasjonen og overvåking av jerv:

Det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Rapporten "Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2007" (NINA Rapport 295) gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av jerv i hver region, og for hele landet. I 2007 ble det for hele landet registrert 51 ynglinger av jerv. Direktoratet konstaterer at jervebestanden på landsbasis i dag er over det nasjonale målet som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Av de 51 ynglingene i 2007 ble det gjennomført uttak i 11 tilfeller, slik at netto antall ynglinger før beitesesongen 2007 var 40 ynglinger. Med andre ord er bestanden av jerv på nasjonalt nivå nå mer i tråd med målsettingen på 39 årlige ynglinger, og en ønsket reduksjon i jervebestanden er oppnådd etter omfattende uttak de siste årene.

De tre siste år er det verifisert henholdsvis 7, 7 og 6 ynglinger av jerv innenfor region 3, og bestandsstørrelsen er over det nasjonale bestandsmålet som er fastsatt til 4 ynglinger for regionen. To av de 6 ynglingene i 2007 ble tatt ut ved hiuttak i regi av Statens naturoppsyn.

Pr. 28. april 2008 er det verifisert 2 ynglinger av jerv i Oppland i 2008. En av disse er tatt ut ved hiuttak i Lom kommune den 25. april, hvor tispa og valpene (2) ble avlivet. Det er fortsatt mye tid igjen av registreringsperioden, og foreløpige vurderinger tyder på at flere ynglinger vil bli verifisert i nærmeste framtid.

Om fellingsregimene:

Lisensfelling på jerv er motivert ut fra den skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring, og er samtidig et virkemiddel for å begrense veksten og/eller utbredelsen av bestanden. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at lisensfelling i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Det er lisensfelling som skal være den normale beskatningsformen for å redusere skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring også i fremtiden, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004). Det vil imidlertid være tilfeller der lisensfelling ikke gir den ønskede måloppnåelse, og skadefelling vil da være et virkemiddel for å kunne avverge en alvorlig skadesituasjon.

Ifølge rovviltforskriften § 13 kan direktoratet fatte vedtak om skadefelling av jerv. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Skadefellingstillatelse er i utgangspunktet et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger ann til å fortsette, og som samlet er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av bestemmelsens virkeområde. Hvor det har skjedd skade i det aktuelle området for lengre tid tilbake, typisk sist beitesesong, vil det også være hjemmel til å fatte fellingsvedtak forutsatt at øvrige omstendigheter åpner for dette.

Felling av jerv utenom lisensfellingsperioden kan gjøres ved felling av enkelte individer knyttet til bestemte situasjoner, eller ved uttak av årsunger og evt også mordyr fra ynglehi. I perioden mars - mai vil uttak av dyr fra ynglehi være den mest målrettede og presise formen for uttak i forhold til målsettingen om skadereduksjon i det gjeldende området, da en med sikkerhet tar ut dyr som har fast tilhold i området.

Regional forvaltningsplan i region 3:

Rovviltnemnda i region 3 har utarbeidet en regional forvaltningsplan for rovvilt i sin region. I forvaltningsplanen er det etablert en geografisk differensiert forvaltning i regionen. Dette innebærer at bruken av forebyggende og konfliktdempende tiltak og andre virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske områder.

Rovviltnemnda legger i forvaltningsplanen opp til en begrenset utbredelse av ynglende jerv innenfor regionen for å redusere tap og konfliktnivå. Regionen er inndelt i et yngleområde for jerv (innenfor kommunene Lesja, Dovre, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu). Området avgrenses til nord og øst for Gudbrandsdalslågen/Lesjaskogsvatnet/Rauma, og arealene utenfor dette området skal ikke ha yngling av jerv.

Rovviltnemnda har i en uttalelse til direktoratet i mars 2008 anbefalt hiuttak av jerv innenfor regionen. Nemnda anbefaler direktoratet om å gjennomføre to hiuttak av jerv ved følgende lokaliteter i prioritert rekkefølge: Lordalen i Lesja eller Finndalen i Lom, Sikkilsdalen i Fron, Samdalen eller Storfjellet i Ringebu, Mysubutta eller Lundadalen i Skjåk.

Den aktuelle lokaliteten som er omfattet av dette vedtaket er prioritert av nemnda, og vedtaket er fattet etter kontakt med og i samråd med rovviltnemnda i region 3.

Konklusjon

På bakgrunn av en helhetsvurdering av situasjonen pr. dato vurderer direktoratet at det ikke foreligger noen annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn uttak av jerv fra ynglehi. Slikt uttak vurderes ikke å være til skade for jervebestandens overlevelse, eller for å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for jerv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Ut fra vurderingene ovenfor, og med hjemmel i viltloven § 12, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter direktoratet av eget tiltak vedtak om uttak og avliving av årsunge(r) og mordyr av jerv fra ett ynglehi i Lordalen i Lesja kommune i Oppland fylke.

Følgende vilkår er knyttet til iverksettelse av vedtaket:

1. Vedtaket gjelder avliving av årsunge(r) og mordyr av jerv ved den aktuelle lokaliteten i Lordalen i Lesja kommune i Oppland fylke.
2. Direktoratet for naturforvaltning v/Statens Naturoppsyn er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Fellingsforsøket gjennomføres i tråd med fastsatt instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt.
3. Vedtaket gjelder i tidsrommet **28. april 2007 – 30. april 2007**.
4. Direktoratet for naturforvaltning kan til enhver tid trekke tilbake vedtaket om uttak.

Vedtaket kan påklages til Miljøverndepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for direktoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Med hilsen

Terje Bø e.f.
Seksjonssjef

Morten Kjørstad

Adresseliste:

Rovviltnemnda i region 3 c/o Fylkesmannen i Oppland	Serviceboks	2626	Lillehammer
Fylkesmannen i Oppland	Serviceboks	2626	Lillehammer
Lesja kommune		2665	Lesja
Skjåk kommune		2690	Skjåk
Miljøverndepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	Oslo
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	Oslo
Gudbrandsdal politidistrikt	Postboks 956	2604	Lillehammer